

Kultur- og likestillingsdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Vår ref:
22/00613-2

Saksbehandler:
Camilla Kayed

Dato:
5. september 2022

Innspill til ny LHBT+ handlingsplan

Barneombudet takker for muligheten til å gi innspill til regjeringens initiativ til å lage ny LHBT+ - handlingsplan for å fremme likestilling av LHBT+ -personer og personer med variasjon i kroppslig kjønnsutvikling. LHBT+ handlingsplanen vil kunne ha stor betydning for LHBT+ barns liv, identitet, utvikling og ytringsfrihet, og dermed også for barns rettigheter. Barneombudet oppfordrer departementet til å lage en handlingsplan hvor barneperspektivet er inkludert i et eget kapittel om barn og unge slik at deres særskilte rettigheter jf. FNs barnekonvensjon synliggjøres.

Myndighetenes ansvar for å oppfylle, respektere og beskytte barns rettigheter

Grunnloven og FNs barnekonvensjon pålegger staten en plikt til å oppfylle, respektere og beskytte barns rettigheter. En viktig del av dette er å sikre at konsekvenser for barns rettigheter er kartlagt og vurdert før beslutninger fattes. Grunnloven § 104 og barnekonvensjonen artikkel 3 slår fast at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn. For å vurdere hva som er til barnets beste er det nødvendig å kartlegge hvilke konsekvenser et tiltak kan få for barn, og for realisering av deres rettigheter. Dette kaller vi barnerettighetsvurderinger.

Barneombudet er opptatt av at det gjøres barnerettighetsvurderinger også i arbeidet med ny LHBT+ handlingsplan. Det betyr i praksis at tiltakene må bidra til å sikre barns rettigheter best mulig. En del av en barnerettighetsvurdering er å få fram kunnskap fra barn selv om hva de mener om det som skal foreslås. Dette er i tråd med barnekonvensjonens artikkel 12, som omhandler barns rett til å si sin mening i saker som omhandler dem. Voksne skal lytte til deres meninger og ta dem på alvor.

Barneombudet er del av et europeisk nettverk av barneombud fra 36 land, European Network of Ombudspersons for children (ENOC). ENOC innhenter jevnlig barn og unges stemmer gjennom European Network of Youth Advisors (ENYA), en plattform som nedsetter ungdomspanel bestående av ungdommer fra europeiske land.

Barneombudet ønsker å løfte frem noen av anbefalingene fra rapporten til ENYA 2020; «Let's Talk Young, Let's Talk About Children's Rights in decision-making».¹ Denne rapporten baserer seg på innspill fra ungdommer fra 13 land, inkludert Norge, og omhandler blant annet hvordan myndigheter bør jobbe for å styrke rettighetene til LHBT+ barn. Rapporten er også en innføring i hvordan barnerettighetsvurderinger foretas i praksis. Lenke til rapporten i sin helhet er vedlagt.

Under finner dere ungdommenes anbefalinger på ulike områder. Barneombudet håper at innspillene fra barn og unge blir tatt med i prosessen med å lage ny handlingsplan for LHBTI+.

Torggata 2-4,
0181 Oslo

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo

1. Fremme LHBT+ barns rettigheter

Ungdommene ønsker:

- at myndighetene skal utvikle og tilby kvalitetssikret informasjon og undervisning til barn og unge om deres generelle rettigheter. I den forbindelse bør LHBT+ barn og unge bevisstgjøres hvilke rettigheter de har. Ungdommene påpeker også viktigheten av å samarbeide med organisasjoner som fremmer LHBT+ barns interesser.
- å sikre ytringsfriheten og motarbeide stereotypi ved at man for eksempel kan kle seg slik man vil på skolen
- å sikre gjennom lovverket at identiteten til LHBT+ barn og unge beskyttes, at de blir møtt med respekt og ikke opplever diskriminering på skolen eller i fritiden.
- at juridiske sanksjoner ved brudd på rettighetene bør på plass
- å tilrettelegge for trygge og tilgjengelige miljøer hvor barn også kan uttrykke seg fritt
- at regjeringen bør gjøre bedre barnerettighetsvurderinger og endre lovverk som har negativ innvirkning LHBT+ barn
- å forby konverteringsterapi med særlig tanke på å beskytte barn mot slik virksomhet

2. Undervisning i skolen

Ungdommene ønsker:

- alderstilpasset seksualundervisning i skolen bør introduseres tidlig, foregå obligatorisk og kontinuerlig, samt inkludere alle seksuelle orienteringer. Undervisningen bør videre styrkes med mer kunnskap om LHBT+, kjønnsidentitet, seksualitet og seksuell helse. Den heteroseksuelle tilnærmingen bør fjernes.
- at myndighetene legger til bruk av kjønnsnøytrale pronomen i lærebøkene
- at historien til LHBT+ personer vektlegges mer i historieundervisningen på skolen. Pensum bør vise til fremtredende og vellykkede personligheter LHBT+
- at læreplanene normaliserer LHBT+ ved å understreke at å identifisere seg som LHBT+ ikke skal forårsake skam. Å ta inn eksempler om LHBT+ i lærebøker som kan gjøre LHBT+ -personer mer synlige og bidra til normalisering
- at det legges til rette for LHBT+ grupper ledet av og for ungdom selv for å skape en trygg dialog. Ungdommene tror at barn vil være mer åpne med jevnaldrende enn med voksne som ofte er mer autoritære
- at det sikres et kompetanseløft hos lærere om LHBT+ hvor en del av undervisningen gjennomføres av LHBT+ ungdom

Opplæring til foreldre

- at det tilbys kurs til foreldre om hvordan de best kan møte og ivareta sitt barn med LHBT+

3. Helsetjenestetilbud

Ungdommene ønsker:

- at myndighetene tar grep for å tilby likeverdige og tilpassede helsetjenester til LHBT+ barn og unge.
- at det settes inn nødvendige tiltak for å sikre god psykisk helse blant LHBT+ barn og unge

Sikre lett tilgjengelig tilgang til profesjonell hjelp

- at skolen skal kunne veilede LHBT+ barn og unge i hvor de kan få hjelp til å bli fortrolig med sin kjønnsidentitet

Torggata 2-4,
0181 Oslo

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo

- at kommunene tilbyr samtalegrupper for LHBT+ barn og unge, for eksempel ved helsestasjon for ungdom

4. Mobbing

Ungdommene ønsker:

- bedre oppfølging av barn som blir mobbet
- en større innsats i arbeidet mot mobbing og for å hjelpe både den som blir mobbet og den som mobber. Skolen bør ta ansvar for ekstra beskyttelse for LHBT+ barn og unge som blir utsatt for mobbing.
- at det utvikles evalueringstøytøy for å evaluere om tiltakene fører til positiv endring
- at det arbeides aktivt med bevisstgjøring i skolene om å respektere alle legninger. Empatibygging er viktig.

5. Endre holdninger gjennom bevisstgjøring og "normalisering" av LHBT+ personer

Ungdommene ønsker:

Aksept for mangfold

- at myndighetene inkluderer flere avkrysningsmuligheter for kjønnsidentitet i ulike skjemaer. Dette bidrar til aksept av identitetsmangfold.
- en normalisering av bruken av ulike pronomen, for eksempel de / dem. Det bør arrangeres offentlige kampanjer for å øke bevisstheten rundt dette, inkludert i skoler

Mer mangfold i media

- å unngå interseksjonalitet og stereotypisk fremstilling i media. LHBT+ barn og unge er like forskjellige og kommer fra like ulike bakgrunner som barn og unge flest.
- at myndighetene oppfordrer medier og kulturlivet til å inkludere flere LHBT+ personer i for eksempel i radio/tv, teater, film og kunst, for å fjerne stereotypiene.

Bruk av sosiale medier for informasjon og bevisstgjøring

- at unge mennesker får lett tilgang til riktig informasjon om utfordringer knyttet til LHBT+ gjennom media, internett og sosiale medier
- at myndighetene øker synligheten til LHBT+ barn og unge gjennom offentlige informasjonskampanjer som fremmer gode holdninger og aksept for mangfold

6. Transkjønnede barn og unge

Ungdommene ønsker:

- at myndigheter anerkjenner transpersoner og deres identitet, så vel som transpersoners behov for å lære om, og å kunne utforske og utfolde sin egen identitet
- at myndighetene tilbyr ivaretagende helsetjenester for transkjønnede barn og unge slik at de får den hjelpen de trenger
- at offentlige institusjoner for barn og unge har kjønnsnøytrale toaletter, garderober og omkledeingsrom

7. Statistikk

Ungdommene ønsker:

- mer kartlegging og kunnskapsinnhenting for å produsere statistikk om LHBT+ personer og deres utfordringer
- at dagens lovverk tilpasses for å sikre at dette lar seg gjøre

Med vennlig hilsen

Camilla Kayed
fagsjef

Hilde Silkoset
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.

ⁱ <https://www.niccy.org/media/3767/fv-enya-report.pdf>